

කයේ කතාව

කටුකුරුන්දේ කළුතුහලද හිසැමු
පොත්ගුල්ල ධම්ගුන් ධම්ඹවනා මාධ්‍ය හාරය

පොත්ගුල්ගල ධම් ගුන්ව ධම් ශ්‍රවණ මාධ්‍ය භාරයේ

විශේෂ නිවේදනය

2013.07.07 දින අභිනවයෙන් පිහිටුවා ගත්තා ලද
‘පොත්ගුල්ගල ධම් ගුන්ව ධම් ශ්‍රවණ මාධ්‍ය භාරය’ මගින්
පූර්ෂ කටුවුරුත්දේ කුඩානැදා සවාමීන් වහන්සේ විසින්
මේතාක් සම්පාදන සහ ඉදිරියට සම්පාදනය කරනු ලබන
සියලුම ධම් ගුන්ව ප්‍රකාශයට පත් කෙරෙන බවත් මත් පසු
ලත්වහන්සේගේ කිසිදු ගුන්යක් කොළඹ ධම් ගුන්ව මුද්‍රණ
භාරය මගින් ප්‍රකාශයට පත් නොකරෙන බවත් අප පාධීක
පිරිස වෙත මෙයින් දැන්වා සිටිමු.

මෙයට

සසුත් ලදි

පොත්ගුල්ගල ධම් ගුන්ව ධම් ශ්‍රවණ මාධ්‍ය භාරය

කිරී කතාව

(පහන් කණුව දෙසුමකි)

කටුකුරුන්දේ තුනුන්හඳු හිසුම්

පොතුගැලීම ආරණ්‍ය යේතාගනය

'පහන් කණුව'

කන්දුගෙදර.

උද්ධාමෙශම

ISBN 978-955-1255-45-9

ප්‍රකාශනය

පොතුගැලීම ධම් ග්‍රන්ථ ධම් ග්‍රන්ථ මාධ්‍ය හාරය

2013

ඩම් දානයකි

මුදලට විකිණීම සපුරා තහනම වෙයි.

පොත ලබාගත හැකි ස්ථාන:

1. අනුර රුපසිංහ මහතා - 27, කොළඹ වීදිය, මහනුවර.
2. ස්ටෙන්ලි සූරියාරච්ච මහතා - 25, කඩවිදිය, දේවාලේගම.
3. ඩී. වී. වේරගල මහතා - 422, වැලිපාර, තලවතුගොඩ.
4. නේම්මාලා ජයසිංහ මිය
29/8, පැහැරිවත්ත මාවත, මේරිභානා, නුගේගොඩ.
5. සංඡේත නවරත්න මහතා
අංක 308/17 ඩී, කිරිවත්තුවුව පාර, මාගම්මන, හෝමාගම.
6. නේමා රුපසිංහ මිය - 26, හැටිලොක් පාර, ගාල්ල.
7. එස්. එ. ලයනල් මහතා
140/19, රුහුණුසිරි උද්‍යානය, හක්මණ පාර, මාතර.
8. සිරිමා විලේරත්න මිය - ඇලපාත, රත්නපුර.
9. එ.එ. සරත් වනුරත්න මහතා
සමත්, ඇයේවුල හන්දිය, කණ්ඩාලම පාර, දූමුල්ල.
10. ටෙවදා ඩී. විරසිංහ මහතා
බණ්ඩාර මුලංකුලම, ලංකාරාම පාර, අනුරාධපුර.
11. ජේ.ඒ.ඩී. ජයමාන්ත මහතා
වත්ත, ලුමායා, කුරුණැගල පාර, කුලියාපිටිය.
12. ආර්.ඒ. වන්දි රණසිංහ මිය
ස්ට්‍රේන්ඩ් 'වායා', රෝහල හන්දිය, පොලාන්නරුව.

වෙබ් අඩවිය: www.seeingthroughthenet.net

මුදුණය:

කොළඹ ප්‍රිත්තර්ස්

17/2, පැහැරිවත්ත පාර, ගංගාච්චිල, නුගේගොඩ.

දුරකථනය: 011-4 870 333

හැඳින්වීම

(ප්‍රථම මූල්‍යාචාරය)

බොඳ දැකිනය ලොව අන් හැම දැකිනයකින්ම වෙන්කොට හැඳුනාගත හැක්කේ ‘අනිත්‍ය’, දුක්ඩා, අතාතම යන ව්‍යිලක්ෂණයෙනි. මේ ‘කුණු තුන’ මැකි ගියදාට බොඳ දැකිනයද මැකි ගියා වේ.

හෝතික වට්නාකම් දේවත්වයෙන් සැලකෙන මෙකල ජනප්‍රිය ගාසන රල්ල වී ඇත්තේ මේ ලකුණු තුනෙහි සුදුහුණු ගා මකා දුම්මයි. ‘අනිත්‍ය’ යන වචනය පවා නිදිය ලෙස වික්‍රීත කරන විනතන රටාවක් හිහි පැවිදි දෙප්‍රස්‍යය තුළම ජනප්‍රියවෙතින් පවතී. ‘තිවත්’ තුරුස්සන, හවයට ආවචන, මාර බලවේගයක් සියුම් අන්දමින් හියාතමක වනු පෙනේ.

මෙවන් යුගයක, තිවත ලභා කර දෙන මහානුජාව සම්පන්න මණ්‍යක් බලු ‘විරයසුතුය’ මාතෘකා කොට අප විසින් පවත්වන ලද අංක 168 පහත් කැණුව පොයෝන් දෙපුම තම කම්ටහන කරගත් පරිසර අමාත්‍යාංශයේ පරිගණක අංශයේ යෝචිත තියුණු පින්වත් කසුන් සාම්බ මාරසිංහ තරුණ මහතා එම දේශනාව පිටපත් කරගෙන අවුත් එය මූල්‍යාචාරය කර වන මෙන් ආරාධනා කිරීම ආදහීවත්ය. තම ‘කුණු කය’ යදහම් සුවලැනි සඳහන් කළක් කරගෙන තමා අවට ඇති මානසික පරිසරය යුවලවත් කරමින් මාර සටන ජයග්‍රීමට මෙම ආරාධනාමය කුසලය ඒ මහතාට උපනිශ්චය සම්පතක්ම වේවායි පතමු.

මෙයට
සසුන් ලැදී,
කටුකුරුස්දේ සාම්බන්ද හිඹු

පොතුග්‍රැලුම ආරඟන යේතාසනය
‘පහත කණුව’
කන්දදැගදර
දේවාගලුගම

(2555) 2012 මාර්තු

පොත්ගුල්ගෙ ධම් ගුණ් ධම් ගුවනු මාධ්‍ය හාරයේ ප්‍රකාශක තිබේදහය

දේවාලේගම, කන්දේගෙදර පොත්ගුල්ගෙ ආරණ්‍ය පේනාසනවාසී පූර්ණ කටුවුකුරුන්දේ ක්‍රාණන්ද ස්ථාමින් වහන්සේ විසින් සම්පාදිත සියලුම ධම් ගුණ් හා දේශීක ධම් දේශනා පිරිසිදු ධම් දානයක් වශයෙන්ම ධම් පිපාසින ලෝකයාහාට පුදානය කිරීම උත්ත්වන්සේගේ අභිමතකාරීයයි. ශ්‍රී දූනා බාතුන් වහන්සේ වැඩි වෙශයන එකිනීමික මහනුවර පුරවරය කේතුකොටගෙන අභිනවයෙන් පිහිටුවා ගන්නා ලද 'පොත්ගුල්ගෙ ධම් ගුණ් ධම් ගුවනු මාධ්‍යහාරය' එම උදාරතර අරමුණ ඉටු කිරීමට ඇප් කුපවි සිටියි.

මෙතාක් කොළඹ කේතුකොටගෙන පවත්වා ගෙන යන ලද 'ධම් ගුණ් මුද්‍රණ හාරය' තුළින් මින් ඉදිරියට උත්ත්වන්සේගේ ධම් ගුණ් මුද්‍රණය තොකෙරෙන අතර එයට අදාළව පැවති ගුණ් මුද්‍රණය හා බෙදාහැරීම පිළිබඳ කාසීහාරයක්, මෙතාක් මහනුවර 'ධම් ගුවනු මාධ්‍ය හාරය' මගින් ඉටුකරන ලද ධම් දේශනා සංපුක්‍රාන්තික තුරිගත කිරීම සහ (seeingthroughthenet.net) වෙබ් අචිවිය පවත්වා ගෙන යාමන් මෙම පොත්ගුල්ගෙ ධම් ගුණ් ධම් ගුවනු මාධ්‍ය හාරයේ වගකීම වනු ඇත.

දෙස් විදෙස් වැසි ධම්කාමී පායක ග්‍රාවක විශාල පිරිසක් වෙනුවෙන් ක්‍රියාත්මක වන මෙම පූජ්‍ය ධම් දාන වැඩි පිළිවෙළට දායකවීමට කුමති පින්වත්තන්හාට පහත සඳහන් බැංකු හිණුමට තම ආධාර මුදල් යොමුකිරීමට අවස්ථාව ඇති අතර ඒ පිළිබඳ සියලු විමසීම් පහත සඳහන් පිළිනයට යොමු කිරීම මැනවි. ආධාර යොමු කිරීමට මෙම හිණුම හැර සම්පත් බැංකුවේ වෙනත් ගිණුමක් තොමැති බව අප පායක පිරිස දනුවත් කිරීම වශයෙන් සඳහන් කරමු.

මෙයට,
සපුන් ලැදි
පොත්ගුල්ගෙ ධම් ගුණ් ධම් ගුවනු මාධ්‍ය හාරය

ආධාර මුදල් කොමු කිරීම:

පොත්ගුල්ගල ධම් ගුණ ධම් ගුවන් මාධ්‍යභාරය

ගිණුම් අංක: 100761000202

සම්පත් බැංකුව - මහනුවර

මෙම ධම් දාන වැකිපිළිවෙළට ආධාර එවිම පිළිබඳ විමසීම:

අනුර රුපසිංහ, 27, කොළඹ වීදිය, මහනුවර.

දුරකථන අංක: 0777-801938

රෝමේල් ලිපිනය: pothgulgala@seeingthroughthenet.net

අමා ගග

මහවැලි ගග උතුරට හැරවීමෙන් පසු එතෙක් නිසරු මූඩු බිම් ලෙස පැවති පෙදෙස්වල සිදුවූයේ ඉමහත් වෙනසකි. විපාසයට පැන් බිඳික් නොලබා සිටි ගොවේෝ පෙදෙස් පෙදෙස පුරා නිහඩව ගලා යන සිසිල් දිය දහරින් විනා ගියහ. මැලවිනු ගොයම සරුව නිල්වන්ව කරලින් බර විය. මල් පලින් ගැවසිගත් තුරු-ලිය බලා සැනසෙන පෙදෙස් වැසියෝ තුවු කදුල වගුලන.

දහම් අමා ගග “උතුරට” හැරවීමේ වැඩ පිළිවෙළක් මෙයට තෙවසරකට පෙර ඇරුණුණි. දහම් පත-පොත තබා “එදා-වේල” සඳහා වත් විය පහැදම් කිරීමට වත්-කමක් නැත්තේ, නිහඩව නොමිලයේ ගලායන අම්ල දහම් අමා දිය දහරින් සඳහම් විපාසය සන්සිද්ධවා ගත්හ. අරුව මිසදුව හැර, සැදැහැයෙන් සරුව, ගණ තුවණීන් බරව පිළිවෙත් මගට නැමි ගත්හ. ලෙවි - ලෙවුතුරු මල් පල නොලා ගනිමින් හද පුරා පිරි බැතියෙන් නත් අපුරින් සොම්නස පළකළහ.

“දම් ගුණ මුදුණ භාරය” නමින් දියත් කළ මෙම ධම්දාන වැඩපිළිවෙළ සඳහා අපගතෙන් වැයවුනේ පිරිසිදු ධම්දාන සංකල්පය පමණි. අමාගග “උතුරට” හැරවීවේ සසුන් ගණ භාෂාන පරිත්‍යාගයිල් සැදැහැවත්තුමය. “නිවනේ නිවීම” පොත් පෙළ එම් දැක්වීමෙන් නොනැවති “පහන් කැඹුව දමිදේශනා” පොත් පෙළෙහි “බර පැන” දැඩිමටත්, දෙස් - විදෙස්වල දහම් විපාසිතයින් උදෙසා අප අතින් ලියැවෙන අතිකුත් පොත් - පත එ අපුරින්ම එම දැක්වීමට ඔවුනු උත්සුක වූහ. “දෙන දේ පිරිසිදුවල දීමේ” අදහසින් අම්ල වූ දහම රට නිසි ගොහන මුදුණයකින්ම ධම්කාමින් අතට පත් කිරීමට එයටර ගත්හ. මුදින පිටපත් සංඛ්‍යාව අවසන්වනු භා සමගම “නැවත මුදුණ” පළකිරීමෙන් දහම් අමා ගග වියලී යා නොදීමට දැඩි ඇදිවනකින් ඇප කැපවූහ.

“පොත් අලෙවිය” පිළිබඳව මෙකල බඩුලට දක්නට ලැබෙන වාණිජ සංකල්පයට පිටුපා, තහංචිවලින් තොරව, තමන් අතට නොමිලයේම පත් කැරෙන “දහම් පඩුර” තුළින් ධම්දාන සංකල්පයෙහි අගය වහා ගත් බොහෝ පායික පින්වත්තු තමන් ලද රස අහරක්, නැහිතවත්ත් සමග බෙදා-හදා ගත්නාක් මෙන් නොමුසුරුව අන් දහම් ලදියනටද දී දම් දානයට සහභාගී වූහ. ඉනුද නොනැවති, ගක්ති පමණින් “දම් ගුණ මුදුණ්හාරයට” උරදීමටද ඉදිරිපත්වූහ, ඇතාමෙක් ලොක කුඩා දහම් පොත් මුදුණය කරවීමේ හා නැවත-නැවත මුදුණය කරවීමේ බරපැන ඉසිලිමට පවා පසුබට නොවූහ.

සම්බුදු සසුන මේ ලක් පොලොවෙහි පවතින තාක් මේ දහම් අමාගග ලෝ සතුන් සින් සනහමින් නොසිදී ගලා යේවා යනු අපගේ පැතුමයි.

“සබඳානා දමමදානා ජ්‍යාති”

පොත්ගුල්ල ආරණ්‍ය සේනාසනය
‘පහන් කැඹුව’
කන්දේගෙදර, දේවාලේගම
2000 ජූනි 05 (2544 පොසාන්)

මෙයට,
සසුන් ලැදි
කමුකුරුන්දේ ස්‍යාණනඳ හිකුණු

ପ୍ରିଣ୍ଟମ

କ୍ୟାନ୍ ଆତି
ଦହମି ଲୈଦି
- ଖୀମଠ -

පහත කණුව බරම දේශනා අංක 168
**නමෝ තිසිය හැගවලතො අරහතතො සමම්
සම්බුද්ධිසිය**

වරං වා යදි වා නිවිධි - නිසිහෙකා උද වා සයං
සමමිකෙළුරු පසාරෙති - විසා කායසි ඉස්දුරුනා

- සුහන නිපාන, විෂය සූත්‍රය

සැදුහැවත් පින්වතුනි,

මිහින්තලා කදුමුදුන සිහියට නාවන මේ පොයෙන් පෝය දච්චේ එදා
එ මිහිදු මහරහතන් වහන්සේ දඩිදිවින් අරගෙන ආපු බුද්ධ ගාසන
ප්‍රභීඩයේ විටිනාකම තේරුමිගන්න උත්සාහ ගතයුතුව තිබෙනවා. මේ
බුද්ධ ගාසනයේ අන්තර්ගතය මේ පින්වතුන් අහල තිබෙනවා, පද තුනකින්
හදුන්වනවා පරියති, පරිපති, පරිවේද. එහෙම තැන්තම් පස්ථාපිය,
ප්‍රතිපතිය, ප්‍රතිවේදය. කාලීන වටනවලින් දන් සමහර විට මෙහෙමත්
යෙදෙනව ඇති, පිරියත, පිළිවෙත, පිළිවිද. ඉතින් ඔන්න මය පර්යාප්ති
ප්‍රතිපත්ති ප්‍රතිවේද කියන ත්‍රිවිධ ගාසනයටම අදාළව අද මේ පොයෙන්
දේශනාව පවත්වන අදහසින් තමයි අඩ මේ සූත්‍රත නිපානයේ එන විෂය
සූත්‍රයේ මූල් ගාරාව මාතෘකාව හැරියට තැබුවේ.

මේ කියන විෂය සූත්‍රයට නිදාන කරාවක් දෙන්න වෙහෙසෙන
අව්‍යවාවාරීන්වහන්සේලා සඳහන් කරන්නේ ජනපද කල්‍යාණී නත්දා
තෙර්ණීයගේ රුප මදය තැකි කරල රහත් එලය ලබාදෙන්න බුදුරජාණන්
වහන්සේ මේ සූත්‍රය දේශනා කළයි කියන එක, එක උත්පත්ති ස්ථානයක්
හැරියට දක්වනව. නිදාන දෙකක්ම දක්වනව අව්‍යවාවාරීන් වහන්සේ -
෋ත්පති ස්ථාන දෙකක් මේ සූත්‍ර දේශනාවට. ඒ එකක්. අතික සිරමා
ගණීකාව අමු සෙහොහො දක් වූ ඒ නිලවුණු, ඉමුණු, රුප පුදර්ගනය
බලන්න පැමිණී ජනකායට කයක හැරි වටහා දිලා මාර්ගලු අවබෝධය
ලබාදෙන්න බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කළයි කියන එකයි.
අව්‍යවාවාරීන්වහන්සේලා මෙහෙම කිවිවට මොකද ඒ ගාරා පෙළ දිහා
බලන කෙනෙකුට ප්‍ර්‍රේන් මේව යම්කිසි විශේෂ අවස්ථාවක, විශේෂ

නිමිත්තක් නිසා දේශනා කළ බවක් නොවෙයි.

අතිතයේ ඉදලම කායානුපස්සනා සතිපටධානයට අදාළව කයක හැරී පෙන්නුම් කරන්න සංස්ක්‍රිතයනා කරන්න හාවනා කර්මස්ථානයක් හැරීයට මේ ගාරා පෙළ රවනා වෙලා තිබෙන බවයි ජේන්නේ. ඒ බව ඔප්පුවෙනවා අටුවාවේම සඳහන් වෙනව් මේ විෂය සූත්‍රයට වෙනත් නමක් හැරීයට, අතිතයේ ඉදල හාවනා වෙලා තියෙනවා ‘කාය විව්ජනික ගාරා’. ‘කාය විව්ජනික ගාරා’ කියන්නේ, පින්වතුනි, ‘ඡන්ද’ කියල කියන්නේ ආගාව නේ. කය පිළිබඳව තියෙන ආගාව උරුලීමට උපකාර වන ගාරා පෙළක්. එතකොට අර කියාපු රුපනත්දා පිළිබඳ කරාන්තර, සිරිමා ගණිකාව පිළිබඳ කරාන්තර මේ පින්වතුන් මේ දේශනාවල කොනෙකුත් අහල ඇති. එක නිසා අද අමුණ විදිහෙම කරාවක් මේ පින්වතුන්ට ඉදිරිපත් කරන්නයි යන්නේ. මේ කියන්නේ කයේ කරාව. මේ අපි කාටත් තියෙන කයේ කරාවයි අපි ඉදිරිපත් කරන්න බලාපොරොත්තු වෙන්නේ.

මිහින්තලා කුදාලුදුන සිහියට නැංවෙන කොට නියම ගෞද්ධයෙකුට සිහිපත් වෙන්න ඕන මින මිහින්තලාවෙන් විශේෂයෙන්ම ප්‍රතිපත්ති ප්‍රතිවේද ගාසනයට ලැබුත රුකුල. වංශ කරාවල, අටුවාවල නිතර සඳහන් වෙනව්, අනුරාධපුරයන් මිහින්තලයන් අතර තරහයක් නොතිබුණ්න් බොහෝවේ මිහින්තලාවේ සංස්යා වහන්සේලා අර ප්‍රතිපත්ති ප්‍රතිවේද පැන්තෙන් බොහෝම ප්‍රසිද්ධ බව. ඉතින් අන්න ඒ අනුව හිතල බැඳුවත් අපට මේ අද වගේ ද්‍රව්‍යක ඒ මිහිදු මහරහතන් වහන්සේට උපහාර දක්වන්න පුළුවන් මෙන්න මේ කම්වහන් ගාරාවකින්ම දේශනාව පැවැත්වීමෙන්. අර කියාපු මිහින්තලාව හාවනා පැන්තෙන් ඇති වැදගත්කම කෙනෙකුට අද පවා දකින්න පුළුවන් මිහිදු ගුහාවෙනුන් මිහින්තලාව අවට තිබෙන ලෙන් කුටී රාඩියෙනුන්. ගල්ලෙන් රාඩියෙනුන්. ඉතින් එක නිසා අපි මේ මිහින්තලාව නොගියන් අපි අන්න අර කියාපු ඒ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රතිවේද ගාසනයට ලංචෙන්න බලමු අද මේ දේශනාව තුළින්. ඉතින් මේ මාතකාව හැරීයට අපි ඉදිරිපත් කළ ගාරාවෙන්ම පටන් ගනීමු. ඉතාම සරල ගාරාවක් නමුත්, මේක තුළ අඩංගු වෙනව් සතිපටධාන සූත්‍රයේ කායානුපස්සනාවේ වැදගත් කොටස්.

වරා වා යදි වා කිටයා - නිසිනෙනා උද වා සය.
සම්සේර්ති පසාරේ - එසා කායසය ඉජ්ජනා

ඇුවිදිමින් හෝ සිවේලින් හෝ නිලිමින් (සයනය කරමින්), අභපසහ නුතුලනව, දික්කරනව. මේ හැකිලිම දික්කිරීම් ආදිය මෙතන මේ ගාරාවේ අන්තිමට පෙන්නුම් කරන්නේ ‘එසා කායසය ඉජ්ජනා’ කවුරුවත්

කරන දේවල් නොවේයි. කයක සෙලවීම් පමණයි. ඉති. මෙන්න මේක විග්‍රහ කරන අතර අපට කියන්න පුරුවන්, මේ පින්වතුන් දන්නව ඇති සතිපටියාන සූත්‍රය එහෙම කියවපූ පින්වතුන්, සතිපටියාන සූත්‍රයේ වැදගත් හාවනා කර්මස්ථානයක් තමයි, ඉරියවි හාවනාව. 'ඉරියාපරපත්ති' කියල කියනව. මේ භතර ඉරියවිව් අපි ද්‍රව්‍ය කුළ මේ ගර්රය ගෙනියන්නේ. නමුත් ඒක සතියෙන් කෙරෙන එකක් නොවේ එදිනෙදා ජීවිතයේ. නමුත් අන්න බුදුරජාණන් වහන්සේ සතිසම්පර්ණුණුයෙන් යුක්තව, සිහියෙන් යුක්තව, ඒ ඉරියවි පැවැත්වීම තුළින් මේ කයේ යථා ස්වභාවය වටහාගැනීමට පුරුවන් බවත්, කය ගැන කළකිරීල, කළකිරීම තුළින් නිවන ලබාගැනීමට පුරුවන් බවත් පෙන්වුම් කරල තිබෙනව. ඉති. ඒ කායානුපස්සනා කොටසේ ඒ 'ඉරියාපරපත්ති' කියන ඒ ගේදයට අදාළව සඳහන් වෙන වැදගත් වටන කීපයක් මතුකරල ගත්තොත් යම් කිසි හිසුවක් 'ගව්‍යනොවා ගව්‍යාමිති පරානාති'. යන්නේ යෙමියි දනගති. 'යිනො වා යිනොමිති පරානාති' සිටියේ සිටියෙමියි දනගති. නිසිනොවා වා නිසිනොමිති පරානාති' පුන්නේ පුන්නෙමියි දනගති. 'සයානොවා සයානොමිති පරානාති' වැනිර සිටින්නේ, එහෙම නැත්තම් නිදන්නේ නිදන්නෙමියි දනගති. ර්ලහට වැදගත් පායයක් ඒ එක්කම සඳහන් වෙනව්, 'යථා යථා වා පනසු කායේ ප්‍රශ්නිනො හොති තථා තථා නං පරානාති', 'යම් යම් ආකාරයකින් මහුගේ කය පිහිටා තිබේද ඒ ඒ ආකාරයෙන් දනගති.'

බොහෝම වැදගත් කාරණයක් කියන්නේ. දන් අපි ඉරියවි පවත්වන කොට ඒ ඒ එක් එක් ඉරියවිව තියෙන අවස්ථාව සිතට නගා ගත්තේ නැතේ, මම කරනවා, මම යනවා, මම නිදනවා, එහෙම කියනවනේ. ඒ වෙනුවට මෙතන තියෙන්නේ කයක සෙලවීම්. ඉති. මෙන්න මේ ඉරියවි භතර ප්‍රධාන වශයෙන් මේ ගාට්‍යවෙන් කියවෙනව. ඒ එක්කම සතිපටියානයේ ර්ලහට සඳහන් වෙනව්, ඒක දන් කාලේ හැඳින්වෙන්නේ 'සම්පර්ණය පත්‍රය' කියල. සතරාකාර සම්පර්ණයක් කියල හාවනා ආවාර්යවරුන් දක්වන්ව. නමුත් ඒකේ ඇතුළත තියෙන්නේ අපට කියන්න පුරුවන්, වුද්ධක ඉරියාපරපත්ති, කුඩා කුඩා ඉරියවි. ඒකට අදාළව මෙන්න මෙහෙමයි කියවෙන්නේ. ඒ හිසුවක් පිළිබඳව, පළමුවෙන්ම කියවෙනව. 'අහික්කනෙන පාහික්කනෙන සම්පරානකාරී හොති'. අහික්කනෙන පාහික්කනෙන කියල කියන්න ඉදිරියට යාමෙහින් ආපසු හැර ඒමෙහින්, 'සම්පරානකාරී හොති' දනුවත්ව කරන්නෙක් වේයි. අන්න අර 'සම්පරානකාරී' කියන වටනය අරගෙන තියෙන්නේ - 'දනුවත්ව කරන්නෙක් වේයි'. ඉදිරියට යාමේදී සහ ආපසු ඒමේදී. ර්ලහට, 'ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සම්පරානකාරීහොති' යමක් දෙස බැලීමෙදින්, එයින් ඉවත බැලීමෙදින් දනුවත්ව කරන්නෙක් වේයි. 'සම්සුළුනෙන පසාරනේ

සමපරානකාර් හොති' හැකිලිමේදීන් සහ දිගහැරුමේදීන් දැනුවත්ව කරන්නෙක් වෙයි. ඉතිං ඒ රිදිහට මූලිකව සාමාන්‍යයෙන් අමි නොදැනුවත්ව කරන ක්‍රියා දැනුවත්ව කිරීමයි එතන පෙන්නුම් කරන්නේ. ඉදිරියට යාම ආපසු ජ්‍යෙෂ්ඨ, යමක් දෙස බැඳීම, ඉවත බැඳීම, අහපසහ හැකිලිමේදීන් දිගහැරුමේදීන් කියන ක්‍රියා අමි නොදැනුවත්ව ඉඩී කෙරෙන ක්‍රියා බොහෝ විට. තව එතන සඳහන් වෙනව සංස්කෘති වහන්සේලා ගැන කියවන නිසා 'සංසාධී පත්‍ර වේවර බාරතෙ' සහල සිවුරු දුරිම, ඒ වගේම පාත්‍ර සිවුරු දුරිම, ර්ලහට ආභාරපාන ගැනීම පිළිබඳවත් 'අයිතෙ පිතෙ බායිතෙ සායිතෙ', කන, බොත, සපන, රසබලන ඒ අවස්ථාවලන් දැනුවත්ව කරන්නෙක් වෙයි. ඒ වගේම වෙන එකක් තබා 'ද්‍රව්‍යාර පසසාව කමේ' මළ මූත්‍ර පහ කිරීමේදී පවා දැනුවත්ව කරන්නෙක්ව සිටි. 'ගත දිතෙ නිසිනෙන පුතෙන ජාගරිතෙ භායිතෙ තුණ්ඩිහාවේ සමපරානකාර් හොති' 'යැමේදී සිටීමේදී හිදීමේදී නිදිවැරීමේදී දේඩීමේදී නිහඩව සිටීමේදී දැනුවත්ව කරන්නෙක් වෙයි.

මින්න ඔය විදියට සමපර්යුදු පබෑයේ කියවෙනවා මේ ගරීරය පවතින අවස්ථා හැම එකක්ම ඒවය ඉරියු සිහියට නහා ගැනීම. ඉතින් මේ ගරීරය ඇත්ත වශයෙන් මේක අර වාහනයක් වගේ කියල කියන්න පුළුවන්. ඒ බව හැඹෙන ගාලාවක් සඳහන් වෙනව සංයුත්සාහියේ. එක් දේවතාවක් ඇවිල්ල බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් ප්‍රහේලිකා විදිහේ ගාලාවක් විමසන්ව.

වතුවකක් නවදාරාර්
පුණුණ් ලොහෙන සංයුත්
පචිකරාත් මහාවිර
කර් යාත්‍රා හටිසසත්

මහාවිර කියල බුදුරජාණන් වහන්සේයි මේ අමතන්නේ. බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් අහනව 'වතුවකක්' රෝද භතරක් ඇති, 'නවදාරාර්' දොරවල් නවයක් ඇති, 'පුණුණ්' පිරිල තිබෙන, මොනවියින් ද කියල කියන්නෙන තැ මෙතන, 'ලොහෙන සංයුත්' ලෝහයෙන් බැඳිල තිබෙන, 'පචිකරාත්' මධ්‍යගොඩේ හටගන්තා වූ, මේ වාහනය, වාහනය කියන එක අමි හිතාගන්න ඕන - ගරීරය ගැනයි කියන්නේ. 'කල් යාත්‍රා හටිසසත්' මේ වාහනය ගමන් කරන්නේ කොහොමද? මේ ප්‍රහේලිකා ගාලාව තොරගන්න වෙන්නේ. 'වතුවකක්' කිවිව මෙන්න මේ ප්‍රධාන ඉරියට භතර, 'නවදාරාර්' තව දොර කියන එක මේ පින්වතුන් දන්තව, අසුවී ගොහෙන එන ඒ නවදොරවල් ගරීරයේ තිබෙන. 'පුණුණ්' කියන්නේ නොයෙකුත් අපවිතු දේ විලින් පිරුණා වූ, 'පාකරාත්' කියන්නේ

මවිකුස තමැති මධ්‍යගාසී හටගන්තා වූ මේ ගර්රය, මේ ගර්රය - ගර්ර වාහනය - 'යානු' කියන්නේ මෙතන නිවන කරා ගෙනයන්නේ කොහොමද කියලයි මේ දේවතාව අහන්නේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ ඒ පිළිතුරු ගාරාවේ කියන්නේ මේ නන්දී කියලා කියන සතුවු වීම, ඉවතා ලෝහ ක්ලේඟ ඒව්ගේම තණකාව මුලිනුප්පට දූම්ලෙනුයි මේ ගර්රය නිවන් කරා ගෙනයන්න පුරුවන් කියල. මේ සෙලවීම ගැන එහෙම පිළිතුරු දෙනව්. ඉතින් ඒ තැන්වලින් අපට පෙනෙනව මේ ගර්රය හරියට වාහනයක් හැටියට, ඉතින් වාහනයක් ගැන කළුපනා කරන කොට පුදාන ඉරියටි හතර හරියට, ඉරියා පථ කියල කියන්නේ පුදාන මාර්ග හතර වගේ. දක්ෂ රියුදුරෙකුට ඒ පුදාන මාර්ගවල පමණක් නොවේයි. ඔය මංසන්දී වංගු ආදියන් ගන්න පුරුවන්කම තියෙන්න ඕනෑ. වැළමිට වංගු උනත්. ඉතින් අන්න ඒ හරිය තමයි අර දෙවනුව කියාපු කොටසේ තියෙන්නේ. අර ඉදිරයට යාම, ආපසු ඒම, යමක් දෙස බැලීම ආදි වශයෙන් ඒ ඉරියවුවල මංසන්දී එක ඉරියවිවකින් අනෙක් ඉරියවිකට මාරුවන විට 'සම්ජ්‍යීතේ පසාරනේ' කියලා ඒකෙන් හැඳෙන්නෙන් ඒකයි. හැකිලිම දිගැහැරීම් ආදිය.

ඉතින් මේ ගර්රයේ ඉරියටි හිතට නහාගැනීම තුළින් කෙරෙන්න මොකක්ද? අන්තිමට නොමිලේම 'වලන විතුයක්' බලන්න පුරුවන්කම ලැබෙනව. මොකද අර හිතට නහා ගන්නකොට, කළක් ඒක කරගෙන යනකොට 'සංස්කාර' වශයෙන් වැටහෙනව, ඒ වගේම 'මේ මමය' කියල හිතාගන්තු එක නාම රුප ධර්ම ගොඩික්, හරියට වලන විතුයක යේයා රු පටක තියන ජවතිකා ආදියකට මෝහනය වෙන්නේ, ඒවාට ඇදිල යන්නේ ඒ විතු රාභිය යේයා රු පට තුළින් ශිෂ්ටව කරකැවීමෙන් එකක් හැටියට පෙනීමෙන්. නමුත්, මේ වගේ තැවතිල්ලෙන් සතියෙන් යුක්තව සති සම්පර්ජනයෙන් ද්‍රව්‍ය පුරා ඉරියටි සහ අමතර ඉරියටි, ඉරියටි සහන්දී ආදියන් සිනෙන් සළකා බලමින් කටයුතු කරගෙන යනකොට පෙනෙනව මෙක හරියට වලන විතුයක් වගේ. මේ පිවිත රුම තමන්වම නොමිලයේ බලන වලන විතුයක් වගේ. අන්තිමට අර මෙය මාගේ කියන හැඳිම, ආත්ම සංඛාව දුරලිමයි මෙකේ පරමාර්ථය. අර 'කායස්ස ඉජ්ජනා' කිවිටේ මෙක කයක වැඩික්. කයක හෙළවුම් පමණි.

ඉතින් ඔන්න එතකොට කායානුපසස්නා කොටසේ 'අහිකකනෙන' ආදි ටික වියේයයි. අහිකකනෙන පටිකකනෙන සම්පරානකාර හොති ආලොකිතේ විලොකිතේ සම්පරානකාර හොති. සම්ජ්‍යීතේ පසාරනේ සම්පරානකාර හොති ඊළහට සංසාට පනතිවිර ධාරණ සම්පරානකාර හොති, අසිනේ පිනේ බායිනේ සායිනේ සම්පරානකාර හොති. උච්චාර පස්සාව කමෙම සම්පරානකාර හොති. ගෙන දීනේ නිසිනෙන පුනෙන ජාගරිතේ හාසිනේ

තුළකී හාටේ සම්පරිනකාරී හොති කියල ඒ සංස්යාවහන්සේ කෙනකුගේ තීරිතයට ගැලපෙන හැටියට ප්‍රකාශ කරපු එක, හිමිමිවතාටත් පූජ්‍යවන් අර පාත්‍රා සිවුරු දරුවේ තැතත් එදිනෙදා තීරිතයේ යෝගාවවරයකුට හැකිතාක් තමාගේ ඉරියටි ආදිය තැවතිල්ලෙන් සතියෙන් යුත්ත්ව පැවැත්වීමෙන් සහිපවියාන හාවතාව වචන්න පූජ්‍යවන්. මේ මුද් ගාට්‍යාවම ඒ වික සම්පිණ්ධිතය වෙලා නියෙන බවයි අපට පේන්නේ.

**වරෂ වා යදි වා තීවයිං - තීයිනොනා උද වා සයා
සම්පිශ්‍රේති පසාරෙති - එසා කායසය ඉක්ෂ්තනා**

හරියට කන්දක් මුදුනක ඉදාල බලන්න වාගේ නාදුනත කෙනෙක් කන්ද පාමුල යන එන හැටි ඉතිං ඔය විදිහටයි පේන්නේ. ඒ විදිහට තමන් දිහා ඇුතිං බලන්න වගේ මමන්වයකින් තොරව. මින්න එළගට මේ බාහිර පෙනුම කිවුටු වෙල බලන කොට මොකද්ද පේන්නේ?

**අවෝ තහාරු සක්කුනොනා - තව මංසාවලෙපනො
ඡ්‍රේයා කායෝ පට්චනොනා - යථාභුත් න දිස්සති**

'අවෝ තහාරු සංයුතො' ඇට නහරවලින් බැඳුල, 'තව මංසාව ලෙපනො' සම්න් සහ මසින් ආලේප කරල, 'ඡ්‍රේයා කායෝ පට්චනොනා' පූජ්‍ය පිරියම් කරල සිවියෙන් කය වහල තිබෙනව, 'යථාභුත් න දිස්සති' ඒ නිසා මේකේ යථා තත්ත්වය පේන්නේ නෑ. මේ කය නමැති 'ගෙයි'. අන්න එතන ගෙයක් වගේ ඇට නහර වලින් බැඳුල, සම් මසින් පිරියම් කරල, සිවිය හරියට සායමක් වගේ ගාල තියෙන මේ ගර්රය නමැති ගෙය යථා ස්වභාවය පේන්නේ නෑ.

මේ ගර්රය ගෙයකට උපමා කරල තියෙනවයි කියල හිතාගන්න අපට තවත් සාධකයක් ලැබෙනව, ඒ අගුණාවක සාරපුත්ත ස්වාමීන්වහන්සේ මහා භත්ත්රීපදේශම සූත්‍රය මේ රුපස්කන්ධය, රුප උපාදානස්කන්ධය, ගෙයකට උපමා කරල තියෙනව. මෙන්න මේ විදියට - යම්සේ ද්ව ද වැළැ ද තන ද මැටි ද එකතු කරල අහසේ කොටසක් වැඹුවහම එකට ගෙය කියල ව්‍යවහාර කරනීන් ද එස්ම ඇට ද නහර ද සම් ද මස් ද එකතු කරල අහසේ කොටසක් වැඹුවහම එකට ගර්රය, රුපය, කියල කියනව. ඔන්න එයිනුත් පේනව මේ ගර්ර කුඩාව මෙනන ගෙයක් හැටියට හිතල තියෙනව. ඔන්න ඉතිං. මේ ගෙය දිහා බැලුවහම එකපාරට පේන්නේ ඔපම්වටම් කරපු සායම් ගාපු විකනේ. එළගට ගේ ඇතුළට එකිල බලනව. අපි මේ පෙන්නුම් කරන්න බලන්න මේ ගාට්‍යා පෙළ කොට්ටුවර පූජ්‍යම අන්දමට සම්පිණ්ධිතය වෙල ගලා බහිනවද කියල. ඉතිං මේ ගේ

අැතුමේ තියන දේවල්.

**අනතපුරෝ උදරපුරෝ - යකපෙලසස වන්තීනා
හදයසස පප්‍රාසසස - වකකසස පිහකසස ව**

මෙමෙ පිරිල තියනව 'අනතපුරෝ' කියල කියන්නේ අතුනුබහන් බඩවුල් 'උදරපුරෝ' කියල කියන්නේ මය 'උදරය' කියන්නේ නොපැසු ආහාර, 'යකපෙලසස' අක්මාව, 'වන්තීනා' මූත්‍රායය, 'හදයසස' හෘදයවස්තුව, 'පප්‍රාසසස' පෙනහල්, 'වකකසස' වකුගඩුව, 'පිහකසස' ඇලදීව එහෙම තැන්ත්තම් බඩිව. ඔන්න ඕවයි මේ ගරුරය ඇතුමේ තියෙන්නේ. ඒ කියාපු රේක පයිටි ධාතුව තියෝජනය කරන කොටස් විකයි.

ර්ලහට කියනව දියාරු කොටස්,

**සිංසාලීකාය බෙලසස - සෙදසස ව මෙදසස ව
ලොහිතසස ලසිකාය - පිතතසස ව වසාය ව**

'සිංසාලීකා' කියන්නේ සොටු, 'බෙලසස' කෙළ 'සෙදසස' දහඩිය, 'මෙදසස' මේද තෙල, 'ලොහිතසස' ලෙය, 'ලසිකාය' සඳලිලුද, 'පිතතසස' පිත, 'වසා' වුරුණුනෙල්,

ර්ලහට කියනව මේ ගරුරයෙන් ගලන දේවල්,

**අථසස නවහි සොතෙහි - අසුවි සවති සඩබදා
අකවිමහා අකවිගුරුකො - කණ්ඩමහා කණ්ඩගුරුකො
සිංසාලීකා ව තාසාතො - මුබෙන වමතෙ 'කදා
පිතත් සෙමහා ව වමති - කායමහා සෙදරලිකා**

'අථසස නවහි සොතෙහි' නව දොරකින් වැහිරෙනව 'අසුවි' අපවිතු දේ, 'අකවිමහා අකවිගුරුකො' ඇස් වලින් කබ කුලුද ගලනව, 'කණ්ඩමහා කණ්ඩගුරුකො' කතෙන් කත් කුලාදුරු, 'සිංසාලීකා ව තාසාතො' තැඟැයෙන් හොටු දියර, 'මුබෙන වමතෙ කදා' කතින් ඇතැම් අවස්ථාවල වමනය එනව, 'පිතත් සෙමහා ව වමති' පිත් සෙමේද ඒ වමනය සමඟ එනව. 'කායමහා සෙදරලිකා' කයින් බිහඳිය වැහිරෙනව.

ර්ලහට මේ ගරුරයේ තව පැන්තක් දිහා බලනව.

**අථසස පුසිර් ඩීස් - මතථැලුංගසස පුරිත්
පුහතො තා මකුනුත් බාලො - අවිජ්‍යාය පුරකඩතො**

මේ ලොකුවට ගත්ත හිස දිහා ර්ලහට බලන්නේ. 'අථසස පුසිර් ඩීස්' හිසේ පිදුර, 'මතථැලුංගසස පුරිත්' හිස් මොලවලින් වැහිල තියනව,

‘පුහතො නා මක්කුත් බාලෝ’ බාලයා, මේචියා, එය පුබ හැටියට දකිනව්, ‘අවිජ්‍යය පුරකඩතො’ මේ මේචියා අවිද්‍යාව තිසා පෙළසිලා, අවිද්‍යාවෙන් පෙරවූ වෙලා පුබ හැටියට සලකනව්.

මේ කිවිවේ සාරිස්කුදාණක කය ගැනයි. විස්කුදාණය තියන කය ගැනයි. රේඛගට ඔන්න අවිස්කුදාණක කය, මේකට මියගියාම, මැරුණට පස්සේ වෙන දේ.

**යදා ව සො මතො සෙති - උදුම්‍රාතො විනිලකො
අපවිදෙධා පුසානයම් - අනපෙකඩා හොනති ඇෂාතයේ**

යම් අවස්ථාවක ඔහු මැරිල සොහොනෙහි වැනිරිල ඉන්නවද ‘උදුම්‍රාතො විනිලකො’ ඉදිමිලා, තීල්වලා, ‘අපවිදෙධා පුසානයම්’ සොහොනට විසිකරල දාල ඉන්නව නම් ‘අනපෙකඩා හොනති ඇෂාතයේ’ නැයන්ට ඒ ගර්රයේ ඒ තමන්ගේ නැයා - මියගිය නැයා පිළිබඳ කිසි අපේක්ෂාවක් නැ. නැයේ යනව - ‘නැයා පිටත් වෙල යනව. කුදා පිහුම්ම උෂ්නපුවෙන්ම නාහෙන් වහගෙන යනව ඇති. ඔන්න රේඛගට තියෙන්නේ මේ දන් ඉතින් මේ පුද්ගලය සොහොනේ තනිව ඉන්නව, ඉදිමිලා තීල්වලා.

ඔන්න එතකොට අවසාන අවමංගල හෝජන සංග්‍රහයට එන අනාරාධිත අමුත්තන් රේඛගට කියවෙන්නේ.

**බාදනති නා පුවානා ව - සිගාලාව වකා කිමි
කාකා ගිජ්‍යයා ව බාදනති - යෙ වෙශ්‍යා සනති පාණීතො**

මේ පුද්ගලයව කාල දානව් ‘පුවානා ව’ බල්ලෝද, ‘සිගාලා ව’ සිවල්ලද, ‘වකා’, වංකයේ ද, ‘කිමි’ කෘමින්ද, ‘කා කා’ කපුටෝද, ‘ගිජ්‍යයා ව’ ගිජ්‍ය ලිහිලීයේ ද මේ පුද්ගලයව කාල දානව්. එපමණක් නොවේයි ‘යෙ වෙශ්‍යා සනති පාණීතො’ තවත් ප්‍රාණීන් ඉන්නවනම් ඒ අයත් පාත් වෙලා මේ ගර්රය කනව.

රේඛගට ඔන්න අමු සොහොනෙහි මේ දරුණනය ඇෂානවන්ත හිකුත්ව දකිනව්. අතිතයේ - අහල තියෙනවා මේ පින්වත්න් - හිකුත්න් වහන්සේල ඇතුම් හිකුත්න් වහන්සේලා, - දන්නම් අමු සොහොනාකුන් නැහැ. අමු සොහොනක් තිබුණත් යන්න කෙනෙක් නැහැ. අතිතයේ ඒ නීවන් බලාපොරොත්තු වෙන සංසයා වහන්සේලා ඒ අමු සොහොනට ගිහිල්ල රාත්‍රී කාලයේ, දවල් නොවේයි රාත්‍රී කාලයේ හාවනා කළ බවත් සඳහන් වෙනව්. ඔන්න එතකොට රේඛගට කියවෙන්නේ නීවන් බලාපොරොත්තු වෙන හිකුත්න් වහන්සේලා හිතෙන් කරන මේ හාවනාව - මේක හාවනාවට නැඟීමයි.

**පුත්‍රාණ බුද්ධ වචනය - හික්වූ පස්සංජාණවා ඉඩ
සො බො නා පරිජානාති - යථාගුත් හි පස්සති**

බුද්ධ වචනය අසා තිබෙන ඒ ප්‍රජාවන්ත හිඹුව 'සො බො නා පරිජානාති' මේකේ යථා තත්ත්වය, 'යථාගුත් හි පස්සති' යථාගුත් වගයෙන් දැකිනවා. දැකින්නේ කොහොමද?

**යථා ඉදා තථා එත් - යථා එත් තථා ඉදා
අරුණධත්තා ව බහිදා ව - කායේ ජණු විරාජයේ**

මේ කය යම් සේ ද, ඒ කයත් එසේමයි. ඒ කය යම් සේ ද, මේ කයත් එසේමයි. එහෙම හිතන්නේ මොකටද 'අරුණධත්තා ව බහිදා ව කායේ ජන්ද විරාජයේ' මේ ඇතුළත කයත් පිටත කයත් කියන දෙකම පිළිබඳව ඇති ජන්දය, ජන්ද රාගය, ඇල්ම තැති කරන්න. දන් මෙතන දී මේ ඇතුළත කයයි. පිටත කයයි කියල යොදල තියෙන්නේ මොකටද කියල හිතන්න වටිනව. දන් අපි කථා කරන්නේ එහෙම නෙවෙයි. 'මගේ කය' 'අනුන්ගේ කය' කියලනේ. මොකක් නමුත් හේතුවක් තිසා බුදුරජාණන් වහන්සේ මෙතනදී තමන් - අනුන් කතාව වෙනුවට මේ 'ඇතුළත කය' 'පිටත කය' කියල යොදල තියෙනව.

එකේ වටිනාකම දන් හිතා ගන්න පුරුවන් මේ පින්වතුන්ට. දන් මේ පින්වතුන්ගේ ගරීර තුළ තියෙන්න පුරුවන් තව කෙනෙකුගෙන් ගන්තු වකුග්‍ර්වික්, තව කෙනෙකුගෙන් ගන්තු ලේ. ඒ වෙළාවේ ඇතුළත කය කියන එකයි එතෙන්ට ගැලපෙන්නේ. ඇතුළත කය, පිටත කය මියක් තමන්ගේ අනුන්ගේ කියල පාවිච්ච කරන්නවත් බැහැ. එතකොට ඒ දෙකම එකයි. අර දන් මෙතන කියන්න මළයිය ගරීරය දිහා. දන් ඔය සතිපටියාන පුනුයේ දක්වෙන්නේ. ඒක දක්ක හෝ නොදක්ක හෝ 'යෙයාලාපි පසෝයයා' යම් සේ දකින්නේ ද හිති. සළකගන්නත් පුරුවන් නොදුටු කෙනෙකුට අමුසොහොනක් තැතත් මේ කාලේ ජායාරූප තියෙනව. කලාතුරකින් ඇතුම් අවස්ථාවල ඉදිමිවිව තිල්වෙවිව ගරීර දකින්න ලැබෙනව. අන්න එබදු දෙයක් දකුල හින් සටහන් කරගත්තන. ඒක හිතට නහාගෙන මෙන්න මේ හාවනාවේ යෙදෙන්නයි කියන එකයි. මේ ගරීරය - ඇතුළත ගරීරය පිටත ගරීරය - තමාග සිරුර අනුන්ගේ සිරුර - හාවනාව සම්පූර්ණ වෙන්න ඒ දෙපස්යම අවශ්‍ය වෙනව. 'අරුණධත්තා බහිදා ව - කායේ ජණු විරාජයේ'

**ජන්දරාග විරතෙකා සො - හික්වූ පස්සංජාණවා ඉඩ
අරුණධගා අමත් - සනත් - නිබාන පද මවුන්**

එතකොට ඒ ජන්ද රාගය ඉවත් කළ ඒ ප්‍රභාවන්ත හිසුව අන්න ඒකේ ප්‍රතිඵලය ලබනව 'අකුඩා අමත් සහනි'. 'අමත මහා නිර්වාණයට - ගාන්ත තිවනට - පැමිණෙනව. අන්න ඒ හාවනාවේ එලගැන්වුන අවස්ථාව දක්වනව. ර්ලහට තවත් දෙයක් මේ ගාලා පෙලේ කියවෙනව.

**දිජාදකා යං අසුරී - දුගෙනෙධා පරිහිරතී
නා නා කුණප පරුපුරෝ - විසුවනෙනා තතො තතො**

'දිජාදකා යං අසුරී' මේ පා දෙකක් ඇති මේ අසුරී ගොඩි 'දුගෙනෙධා පරිහිරතී' දුගද හමන එක භෞද සැන්ටි පවුබර් දාල පරිහරණය කරන මේ ගරිරය, 'නා නා කුණප පරුපුරෝ නොයෙකුත් කුණප වලින් පිරිල, 'විසුවනෙනා තතො තතො' එතනින් මෙතනින් මේ කුණප වගුරුවමින් මේ ගරිරය පරිහරණය කරනව.

**එතාදිසෙන කායෙන - යො මඹුදු උනනමෙතවේ
පරං වා අවජානෙයය - කිමඹුදුතු අදසුනා**

'එතාදිසෙන කායෙන' මෙබදු වූ මේ කයකින්, 'යො මඹුදු උනනමෙතවේ' යම් කෙනෙක් කමා ප්‍රවාදක්වන්නත් අනුන් හෙළා දැකින්නත් උත්සාහ කරනවා නම්, ගරිර ගක්තියෙන් හෝ වේවා රුප මදයෙන් හෝ වේවා මේ වගේ මේ අසුරී පිරිවිව කයෙන් - කිමඹුදුතු අදසුනා - යථා තත්ත්වය නොදුකීම හැර වෙත මොකක්ද? එතකොට මෙන්න මේ ගාලා පෙළ අපි මේ සඳහන් කළ ආකාරයට අතිතයේ යෝගාවට පින්වතුන්ට මාත්‍රිඵලවලට පවා යන්න හැකියාව ලැබුන. දැන් බොහෝදෙනාට පාලි හාජාව ගැන අරුවියන් ගාලා උච්චාරණය කිරීමේ අපහසුවන් යන කාරණා නිසා අපිට එව්වර කවිත්වයක් තැනත් අපි උත්සාහ කළා මේ කවි පෙළේ අර්ථය පොඩි පැදැංචින් මේ පින්වතුන්ට දෙන්න. මීට කලිනුත් අවස්ථාවක අපි මේ පත්‍රිකාව දුන්න අද විශේෂයෙන් දුන්න හැමෝටම.

ඉතින් ඒ කවිපෙළ ඒ පැදිපෙළ අස්ථිපූජී වෙන්න පුරුවන් සමහර කොටස කියවෙන්නේ තැ. මේ පැදි පෙළක් හැටියට ඉදිරිපත් කිරීම අර කෙනෙකුට තැවත තැවත සර්කඩායනා කිරීම පහසු විමර්ශී ඒක කලේ. ඉතිං ඇත්ත වශයෙන් වඩාන් භෞදිය අපි මේ දුන්න අටී විවරණය අනුව අමාරුවෙන් නමුත් ඒ පැරණි ගාලාපෙළ කටපාඩිම් කරගෙන ඒක සර්කඩායනා කරන්න පුරුවන් නම් බුදු වවනය හැටියට සලකල ඒ තරමට භෞදිය. නමුත් මොකක්වන් නොකර ඉන්නවට වඩා භෞද නිසා ඔන්න ඔය පැදිපෙළත් අපි දුන්න. ඒ පැදිපෙළත් - දැන් මේ පින්වතුන්ට

නම් පත්‍රිකාව ලැබුන. නමුත් මේ දේශනාව අනාගතයේ කණීන් අහන පින්වතුනට මේ අපේ දුර්ජන් පැදිපෙළන් - අපේ දුර්ජන් 'කයක හැරී' පැදි පෙළන් - ඇසීමට සැලැස්වීම් වශයෙන් අපේ එකත් දේශනාවට එකතු කරන්න කළේපනා කළා.

1)	අුවිදිනේ හිඳිනේ හෝ හැකුවැම් දිගැරුම් කයක සෙලවුම්	සිරිනේ වැතිරුනේ අන් පමණ්
2)	අැට නහරන් සම් මසින් පිරියම් කය සිවියෙන් අැති හැටි ලෙසකි	බැඳුන වුන වැසුන සහවන
3)	අතුනු වකුගතු මල අක්මා හද ලේ පිත් කෙල සේම් දහසිය මේද	මූ පෙර්හලු සොවු විරැඹු
4)	නවදොරන් අසුවි වැශිරෝයි කදුලු කන්මල කබ සේම් සොවුද	හැමදා දුහදා දා නිබදා
5)	විවෙක එයි පින් සේමිද ගෙන කයින් එහදිය කුඩා දලි මුසුව	වමනේ මුවිනේ නේ ගලනේ
6)	හිස් කබලෙහි මොල ලොඳ සුබැයි මානයකි බාලයා අවිදුවෙහි	පිරුන හහවන යටවන විදුවන

- 7) මියුදී ඉදිම් නිල්වී
 අමු සොහොනක දැන් හොඳී
 මලකුණක් මෙන්වී
 තැපියන් පැමුවම එපා වී
- 8) බෙද කැනහිලු කපුව
 ගිජුලිහිණී වැනි දුව දුව
 සතුනට අහර ඉවු
 ඉතිරි වෙනතුරු මොහුගේ ඇටකවු
- 9) බුද බණ ඇසු මහණ
 ඇත වධා විදුසුන් තැණ
 තතු ඇති පරදි දැන
 දකී කය වෙත සිත යෝමාගෙන
- 10) මේ කය වෙද යම්සේ
 එ කයටද වෙයි එලෙ සේ
 එ කය වෙද යම් සේ
 මේ කයටද වනු නියති එම සේ
- 11) තම කයටද බැහැර
 කයටද ඇශ්‍රුම දුර හැර
 මහණ එම පැණ සර
 ලභාවයි වෙත තිවන් අමදාර
- 12) ඇතිමුත් දේපා දේ
 කුණපමය ගෙන යන දේ
 වැඩිරෙන හැම සයදේ
 හමයි දස දෙස එයින් දුහදේ
- 13) කුණකය දරම් නේ
 නමුදු ඇතිකර මානේ
 අනුත් අව මානේ
 හෙළන ආය තුළ තුවණ තැනේ

ඉතිං මෙන්න මේ සර්ක්කායනාව කියන එකෙන් මාගී එලාදිය ලැබෙනව කියන එක සමහර විට කෙනෙක් සැක කරන්න පුළුවන්. නමුත් බුදුරජාණන් වහන්සේ එක්තරා දේශනාවක් පවත්වල තියෙනව සංස්යා වහන්සේලාට ‘විමුන්නායනන’ කියල ‘විමුන්නායනන පහ’. විමුන්නායනන කියල කියන්නේ පිනවිතුත්, විමුක්තිය ලබාදෙන ස්ථාන පහක්. එක බුදුරජාණන් වහන්සේ සංස්යා වහන්සේලාට ප්‍රකාශ කරන්න මෙහෙමයි. ‘මහණෙහි විමුක්ති ආයතන පහක් තිබෙනවා, යම් හිස්සුවක් විරෝධ වන්තව අප්‍රමාදීව මේ ස්ථාන පහේ වැඩි කරනවනම්, ඒ හිස්සුවට පුළුවන් විමුක්ත නොවූ සිත විමුක්ත කරගන්න පුළුවන්. ඒ කියන්නේ, නොමිදුන සිත මුදාගන්න කෙලෙස් වලින්. රීෂ්ඨට ස්ථාන නොකළ ආගුව ස්ථාන කරගන්න පුළුවන්. නොලැබූ මාර්ගල්ල ලබාගන්න පුළුවන්. ආතිසාසය මේ කියන්න මේ විමුක්ති ආයතනවල හරයාකාර අප්‍රමාදීව වියින්තව වැඩි කිරීමෙන්. මොනවද මේ විමුක්ති ආයතන හැරියට හඳුන්වන්නේ? විමුක්තිය ලබා ගත හැකි ස්ථාන හැරියට. ගාස්තුස්ථන්වන්සේ හෝ ගරු කටයුතු සඛුහමවාරින් වහන්සේ නමක් ධර්මයක් දේශනා කරනවා. ඒ ධර්මය දේශනා කරන අවස්ථාව යම් කෙනෙක් එකට ඇඟුම්කන් දෙන්නේ කොහොමද? එතැන් පදන් වෙනව “අනු පටිසාවේදී ව ධම් පටිසාවේදී ව” ඒ දේශනා කරන ධර්මයේ අර්ථයක් ධර්මයන් දෙකම වින්දනය කරමින් එකට කන් දෙනව. ඒ කන්දෙන අවස්ථාව ඇතුළුම් විට ප්‍රමෝදයක් ඇතිවනව. නිකම්ම ප්‍රමෝදයක් නොවයි. එක බොහෝ විට දක්වන්නේ ‘ධිමුපසංහිත’ ධර්මය සම්බන්ධ ප්‍රමෝදයක් ඇති වෙනව. ඒ ප්‍රමෝදය සියුම් කරගෙන ප්‍රීතිය බවට හරවල, ඒ ප්‍රීතිය තුළින් කයන් සිතන් සංස්ක්‍රිත කරගෙන, සමාධියක් ඇතිකරගෙන අන්න අර කියාපු අර ලේකෝන්තර තන්ත්ව ලබාගන්නව. ඒ සිත සමාධියට ලැබූ ධර්මතාවය එතනා දක්වන්නේ. “පාමොජ්ං ජායති පමුදිතස්ස පිති ජායති පිතිමනස්ස කායේ පසස්හති” ප්‍රීති සිත නිසා කය සන්ස්ක්‍රිත වෙනව. “පසස්ධ කායේ පුබං වෙදෙති”. කය සන්ස්ක්‍රිත වූනාම සැපයක් දැනෙනව, එයින් සිත සමාධිමන් වෙනව. ඔන්න ඔය විදිහවයි. එතකාට ධර්මය ගුවනය කිරීමෙන්.

රීෂ්ඨට කෙනෙකුට පුදුම වෙන්න පුළුවන්. ධර්මය දේශනා කරන විටන් අර කියාපු ප්‍රතිචල විමුක්ත නොවූ සිත විමුක්ත කරගැනීම, ස්ථාන නොකළ ආගුව ස්ථාන මාර්ගල්ල ලබාගැනීම කරන්න පුළුවන් බව බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කරනව. ඒ වගේම පුදු දේශනාවල සමහර විට සඳහන් වෙනව ඇතුළුම් අවස්ථාවල යම්කිසි ධර්ම කාරණයක් අනුව ධර්මය දේශනා කළ හිස්සුන්වහන්සේ නමක් ඒ දේශනා කරල ඉටර වෙන කොට රහන් වෙලා, අහන් හිටි අයන් රහන් වෙලා. ඔන්න ඔය වගේ පුදුම

දෙයක්. ඒකත් ඉබේ කෙරෙන දෙයක් නොවේයි. එත් අර විදිහටමයි. ඒ දේශනා කරන අතරේ එහි අර්ථයන් ධර්මයන් වින්දනය කරමින් දේශනා කරනවතම්, ඒ දේශකයාටත් අන්න අර කියාපු මාර්ගල්ල ආදිය ලබාගත්න පුරුවන්. ඒ දෙවනි විමුක්ති ස්ථානය. ඔන්න තුන්වනුව කියනවි. යම්කිසි හිජුවක් තමා දන උගත් ධර්මයක් සර්ක්ධායනා කරනවි. තැවත තැවත සර්ක්ධායනා කරනකාට, එත් අර වගේම එහි අර්ථයන් ධර්මයන් වින්දනය කරමින්, අවබෝධයෙන් යුතුක්ව, තැවත තැවත සර්ක්ධායනා කරනකාට සිත සමාධීමත් වෙනවි. සමාධීමත් වෙලා ඒ කියාපු ප්‍රතිඵල ලබනවි. හතරවෙති අවස්ථාව තමා දනාගත් ධර්මයක් මෙහෙහි කරනවි. නොපැහැදිලි තැන් පැහැදිලි කරගැනීමට නිස්කලන්කව මෙහෙහි කරනවි. මෙහෙහි කරන අවස්ථාවත් අර විදිහට සිත මාර්ගල්ල ආදියට පැමිණෙනවි. අවසාන වශයෙන් දක්වෙන්නේ සාමාන්‍යයන් අපි හාවනා ගැන කියනකාට පෙන්නුම් කරන අවස්ථාව. යම්කිසි සමාධී නිමිත්තක් තමන් වඩන සමාධී නිමිත්තක් පුරුදු කරන අවස්ථාවේදීත් මාර්ගල්ල ලබනවි. අවසානයට කියන්නේ සාමාන්‍ය කවුරුන් දන්න අවස්ථාව.

ඉතින් මෙන්න මේ ආසුයෙන් අපට හිතාගන්න පුරුවන් දන් මේ ගාරා පෙළ සර්ක්ධායනා කිරීමෙන් පවා කෙනෙකුට අර කියාපු ප්‍රතිඵල ලබන්න පුරුවන් බව.

දන් කාලේ සර්ක්ධායනාව කියන එක අතිතයේ යෙදු අර්ථයෙන්ම නෙවෙයි පාවිච්චි වෙන්නේ. අපට එහෙම කියන්න සිද්ධ වෙන්නේ අතිතයේ නම් සර්ක්ධායනාව කියන එක පිරිසක් විසින් කළ යුතු දෙයක් හැරියම නෙවෙයි. ඇතුම් විට කුලේ පූදකලාව සිරින හිජුන් වහන්සේ කෙනෙකුට පවා තමන්ගේ හිත අවධීමත් කරගැනීමට තමා දනාගත්තු ධර්ම කොට්ඨාසයක් සර්ක්ධායනා කරන්න පුරුවන්. එහෙම සර්ක්ධායනා කරන අවස්ථාවේදී අර කියාපු දේවල් සිද්ධ වෙනවි. දන් කාලෙනා සර්ක්ධායනාව කියන එක බොහෝ දෙනා පාවිච්චි කරන්නේ පිරිසක් එකතුවෙලා භෞද්‍ර ඇදල පැදළ යම්කිසි පිරිත් යුතු ආදියක් හරි, ගාරා විකක් හරි කිමයි. පිටට ඇශෙන හැරියට, ඇතුළට ඇශෙන්නේ තැතත්. අර විදිහට “අතඹ පටිසංවේදී දම්ම පටිසංවේදී” කජාවක් නැ දන් බොහෝ විට සර්ක්ධායනාවල. අර්ථයන් ධර්මයන් ගැන කතාවක් නැ. භෞද්‍ර සඳහා යනවි. ඒ මද්‍යව දන් යන සංගීත රල්ල නිසා පසුක්ම් සංගීතයකුන් එනව සර්ක්ධායනාව පිරිපස්සෙන්. එකකාට මොකක්ද වෙන්නේ, මේදීම වෙනුවට බැඳීම.

අර කියාපු ප්‍රමෝදය - දන් අර කිවිවේ ‘ධම්මුපසංහිතං පාමොත්තං’. ඒක මතක නියාගන්න මින. ඒ ධම්මානුකුල ප්‍රමෝදයක් ඇතිවෙන එකයි. ඒක තුළිනුයි. මේක දම්මුපසංහිත නොවෙයි. අර සංගීතය පසුක්ම්

කරගත්තොත් - මොකදුද වෙන්නේ? කාමුපසංඝිත ප්‍රමෝදයක් වන්නේ. ඒක යන්නේ සංසාරට. අන්න ඒක බොහෝදෙනා වටහා තොගැනීම තිසා සර්ක්ඩායනාව පරිභාතියට පත්වෙලා තියනව්. ඉතිං මේ සර්ක්ඩායනාවේ අභිත් කළුපතා කරන්න ඕනෑ, මාර්ගඹල ලබන්න නම්, අර වගේ අර තුරුයනාද මධ්‍යයේ පිරිස් එකතුවෙලා කරන සර්ක්ඩායනාවක් නෙවෙයි. සිත යොදාගෙන මේ ධර්මයට, ඒකේ අර්ථයන් ධර්මයන් වින්දනය කරමින් සන්ස්ක්‍රිත්ව. ඒ කියන්නේ සර්ක්ඩායනාව තුළින් කෙනෙකුට අවස්ථාව සැලසෙනව බාහිර ශබ්ද වලට යන සිත තමාගේ කරින් පිටවන වචනවලට යොදන්න. ඒක තුළ යම් සමාධියක් ඇති කරගැනීම ඉකීම සැලසෙනව. ඒකේ ආතිසංස එතතයි තියෙන්නේ. ඒක බුද්ධ වචනයක් තම් බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනව අන් ඉන්නව වගේ. ඒකයි අඩි අර කිවිට බුද්ධ වචනය හැටියට පිළිගන්න ගාරා සර්ක්ඩායනා කිරීම වඩා භාද්‍ය කියල. අඩි මේ හදාපු දුප්පත් කට් රේක උන්ත් කමක් නැ ඉතිං නැති කමට.

හැඳුයි ඔන්න රේළභට කියන්න එකක් තියනවා, අඩි කිවිට මේ දේශනාව විශේෂයෙන්ම පර්යාප්ති ප්‍රතිපත්ති ප්‍රතිවේද කියන ත්‍රිවිධ ගාස්තායට අදාළව පවත්වන බව. දැන් මේ සර්ක්ඩායනාව කියන කාරණය තුළින් මෙකට අයිතියි පර්යාප්ති කියන එකත්. පර්යාප්තිය කියල කියන්නේ ඉගෙනීම. මේ දමිය ඉගෙනීම. ඉතිං මේ බුද්ධ වචනය ඉගෙනීම පිළිබඳව කරා කරනකොට දැන් අර කියාපු අඩුපාඩුව තියෙනව බොහෝ දෙනාට අර ඒ ත්‍රිපිටක දමිය යදහන්ව කියන හාමා ඇඟාය අඩුයි. නමුත් භාෂා දානයක් තැකත් පූජම් අන්දමට ඒ පූජු දේශනා ආදියේ කිහෙන වචන වලට අර්ථකරන දෙන කුම්පක් තියෙනව. පාලි ව්‍යාකරණයටත් භාෂා රිත්වලටත් එකඟ තොවන පාලි සිංහල කරගෙන අර්ථ විවරණය කිරීමක් දැන් යනව මහා පරිමාණයෙන්. ඉතිං මෙන්න මීකෙදින් අඩි කළුපතා කරන්න ඕනෑ වටිනා පූජු දේශනාවක් තියෙනව බුද්ධ වචනයක්, මේ වගේ අවස්ථාවලදී සිහිපත් කරගත යුතු. 'දෙව් මේ හික්කවේ ධමමා සඳහම්සය සම්මාසාය අනතරධානාය සංචාතනති. කනමේ දෙව්? දුනතිකවිතත්ත්ව පද ව්‍යුහ්තන් අනෝරා ව දුනතිතො' මහෙන්හි මේ සඳහාම්ය 'සම්මාසාය කියන්නේ අමතකවේ යාම, එහෙම නැත්තම් මුලාවීම අමතක වී යාමටත් අතුරුදහන්වීමට හේතු වෙන කාරණ දෙකක් තියෙනව, මොනවද? දුනතිකවිතත්ත්ව පදව්‍යාජනන' පද සහ අකුරු වැරදියට තැබීම, රේළභට 'අනෝරා දුනතිතො' අර්ථය විකෘත කරල ගෙනහැර පැමු. ඒකට රේළභට තවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ එකතු කරනව. 'දුනතිකවිතත්ත්ව හි හික්කවේ පදව්‍යාජනය අනෝරා පි දුනතිතො භාති' අකුරු වැරදුනොත් පද වැරදි වුනොත් අර්ථයන් වරදිනවමයි. ඉතිං මෙන්න

මේ කාරණයේදී අපි කළුපනා කරන්න ඕන.

ආකකට හිතල බලන්න මේ පිළිවතුන් සිංහල හාජාව කොහොත්ම නොදැන්න කෙනෙක් සිංහල හාජාවට තිරුක්ති දෙන්න ගියෝන් කොහොමද, හාස්‍ය ජනක තත්ත්වයක්. එකඟුත්තකින් හාස්‍යජනකයි මේ ධර්මය ගැන කියනව තම්, අනෙක් පැන්තෙන් සංවිග ජනකයි. ඒ විශාල දේශක ග්‍රාවක පිරිස් පර්යාප්ති ගාසනයේ පර්හාණියට අත දෙන බවයි කියන්න වෙන්නේ. ඉතින් මේක මහාපරිමාණයෙන් කෙරෙන දෙයක්. සමහරු දන්තවන් ඇති. ඒවියි කෙරෙන එකක් තියනව. දන් ඔය පාලි හාජාව තිබෙනව මහප්‍රාණ - අල්පප්‍රාණ සේදයක්. අල්පප්‍රාණ වචනය මහප්‍රාණ කළොන් අර්ථය විකෘත වෙනව බොහෝවිට. අල්පප්‍රාණ වචනයකට මහප්‍රාණ දම්මොන් එන් අර්ථය විකෘත වෙනව.

අපි තිද්‍රිගනයක් ගනිමු. "සබේ සංඛාරා අනිවා" 'සබේ සංඛාරා අනිවා' කියන එක් මහප්‍රාණ 'ක' යන්නක් තිබෙන්නේ. 'සංඛාරා' කියන එක මේ පින්වතුන් අහල තියනවනේ පසුවස්කනිය ගැන පරේවිවසමුප්පාදය ගැන කියවන කොට කියවන වචනයක්, ගැඹුරු අර්ථයක් තියෙන වචනයක්. නමුත් මේකට අල්ප 'ක' යන්නක් යෙදුවාන් මොකද වෙන්නේ? අල්ප අභ්‍යරයක්? "සංඛාරා" කියන්න පින්වතුනි, කුණු ගොඩවල්. එතකොට "සබේ සංඛාරා අනිවා" කිවිවාන් 'සියලු කුණුගොඩවල් අනිත්‍යයි'! එතතින් නවතින්නේ නැ. ඇතුම් කෙනෙක් මේ "අනිවා" කියන වචනයන් අර කියාපු විදිහට අනෙන්දී මහප්‍රාණය අල්පප්‍රාණ කළා, ඇතුම් කෙනෙක් අල්පප්‍රාණයට මහප්‍රාණයක් දානව. නැති මහප්‍රාණයක්. එතකොට "සබේ සංඛාරා අනිවා" කියන එක "අනිවා" කියල දානව. මහප්‍රාණ කරනව, ඉතින් එතකොට එතනත් අර්ථය විකෘත වෙනව. "ඉවිණු" වචනය බලාගෙන 'ආසාවයි' කියල අමුත විදිහේ අර්ථ දෙනව. මොකද මේ නවතාව තුළින් බොහෝ දෙනෙක් ඇදිල යනව. හරි වැරදි බලන්නේ නැ. අලුත් තිරුක්තියක් දෙනවත්ම යම් කෙනෙක් - හරි හෝ වැරදි හෝ - එකට ඇදිල යන ස්වභාවයක් තියෙනව. අල්පප්‍රාණ එක මහප්‍රාණ කරන්න ගියෝන් මේ පින්වතුන් අහල ඇති අන්තිමට වෙන්නේ 'අැබිත්තයගේ මහප්‍රාණ පාඩම' වගේ වෙනව. ඉති. අන්න ඒ වගේ මේ පාලි හාජාව ඒ පර්යාප්ති පැන්තෙන් බලන කොට සංවිග ජනක අන්දලින් ධර්මය විකෘති වෙගන යනව. නමුත් බොහෝ දෙනා කළුපනා කරන්නේ ප්‍රස්කොල පොතන් පන්හිදත් ඇතිව කටපාඩම්න් දුක සේ ධර්මය දරාගෙන ආපු සංස්කා වහන්පේලා දිභා බලල කියනව 'අපොයි ඒ කටටිය අපරාද කොයිතරම් වෙහෙස වූනාද? අපි කොයිතරම් වාසනාවන්තද, පර්යාප්ති ගාසනය මේ තරම් බැඳෙනව. දන් මේ ග්‍රනු පුදුහින, ර්ලහට මේ නව තාස්සණය

තුළින් පුදුමාකාර මූලුණ හිඳුප ඒ හැම එකක්ම. සහන්තිවේදන මාධ්‍ය. පර්යාප්ති ගාසනය කවදාවන් නැති විදිහට බලගෙනව කියල බොහෝම අය සතුවූ වෙනව. නමුත් ඕනෑම මිකුදී ඇතුළු කතාව. ඉතින් අන්න ඒක නිසා අපි කළුපනාකාරී වෙන්න ඕන. අර සංශ්ධායනාව කිවිව එකට එක පැන්තකින් අන්න අර කියාපු තාලය, ඒ සංශ්ධාය ආරෝපණය වීම, අනෙක් පැන්තෙන් මෙන්න මේ අර්ථ විකෘත වීම මෙව ගැන සැලකිලිමත් වෙන්න ඕන. එතකොට පර්යාප්තිය දුෂ්ණය වෙනවනම් විකෘත වෙනවනම්, ප්‍රතිපත්තියන් ප්‍රතිවේදයන් ගැන අමුත් කතාන්දර නැ. එතකොට ඔන්න ඔය කාරණා ටික තුවනීන් කළුපනා කළයුතුව තිබෙනව අද වගේ ද්‍රව්‍යක.

එම් පර්යාප්තියයි. රේඛට මේ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රතිවේද ගැනයි. ඇත්ත වශයෙන් අපි ඒකට ඉලක්ක කරලයි මේ ගාරා පෙළ තේරුවේ. ඒවයෙදින් ඔය අසුහ හාවනා ආදිය ගැන අරුවියක් බොහෝ දෙනා තුළ තිබෙනව. බුදුරජාණන් වහන්සේ ඒ තරම් වර්ණනා කරපු මේ අසුහ හාවනාව. අතිනයේන් ගිහි පින්විතුන් පවා සතර කම්මහන් හැටියට “බුද්ධානුස්සයති” මෙන්තාව අසුහ. මරණස්සති” ආදි වශයෙන් ගිහි පින්විතුන් පවා අසුහ හාවනාව කළ බව සඳහන් වෙනව. මොක්ද මේ නිවන් ලබන්න බැං ගර්රය ගැන, මේ පංචස්කන්ධය ගැන, කළ තොකිර්. ඉතින් කළකිරීම කියන වචනයට බොහෝ දෙනා අකමුතියි. ඒකට පාලි වචනය “තිබිබිදා” මේ තිබිබිදා කියන එක පාලි හාජාවේ වටිනා වචනයක්. නිර්වේදය කියල කියන්නේ තිවන් දාරවුව. යථාත්‍යත ඇඟිජනය කියල කියන ‘ඇත්ත ඇති හැටි දැකීම්’ උපකාර වෙනව තිර්වේදයට. ගර්රය පිළිබඳව, පංචස්කන්ධය පිළිබඳව කළකිරෙන්න ඕන. ඒ කළකිරීමෙන් තමයි විරාගය කියල කියන තොඇල්ම ඇත්තිවෙන්නේ. තොඇල්මෙන් විමුක්තිය, තිවන.

එතකොට ඒ සඳහා මේ අසුහ හාවනා ආදියෙ ආනිසාය බුදුරජාණන් වහන්සේ කොතෙකුන් ප්‍රකාශ කරලා තියෙනව. ඉතින් මෙව ගැන අපට හිතන්න තියෙන්නේ මේ අසුහ හාවනාව තිරස හැටියට පෙනුනාන් දැන් කුවුරුවන් මේ වෙනුවට තොඇ සංශ්ධායක් එහෙම පැවුන්වුව නම් මේ පින්විතුන් මේ වැඩිය සතුවෙන් අහනව ඇති. මේ ගර්රයේ කථාව වැඩිදෙනා අහන්න කුම්ති තැ. නමුත් මේ පින්විතුන්ට මේකේ වටිනාකම කියන්න උපමාවක් ගත්තොත්, ඔය නෙල්ලී ගෙඩිය. නෙල්ලී ගෙඩිය එක පාරට හපල විසිකරන පුද්ගලයෙන් ඉන්නව. නමුත් නෙල්ලී ගෙඩිය තොඇහැටි හපල වතුර විකක් බිල බැඳුවහම අමුතුම රසයක් තියෙනව. අන්න ඒ වගේ තමයි මේ ධර්මයේ තිබිබිදාව කියන එක. සයරහි කළකිරීම. ඒක හරියාකාරව ගියෙන් රේඛට ඒ තිවන් රසයයි එතන තියෙන්නේ. අමත

රසය. ඒකනේ 'අමාමහ නීවන්' කියල කියන්නේ. අමුතු දෙයක් නොවේයි අමා රසය තියෙනව මේ හසර කළකිරීමට තුවු දෙන මේ දේශනාව තුළ. ඒක අපි වටහගන්න යින. එතකොට අන්න ඒවෝ දේශනාවකටයි මේ පින්වත්ත් කන් දුන්නේ.

එතකොට මේ කායගතා සතිය කියන එක බුදුරජාණන් වහන්සේ බොහෝම වර්ණනා කරල තිබෙනව. කායගතා සතිය කියන එක දන් කාලේ බොහෝ විව තෝරන්නේ. ඒක සම්පූර්ණයෙන්ම වැරදියි කියනව නොවේයි. කායගතා සතිය කියන එක දන් සීමා කරල තියෙනව මැත කාලීනව මෙන්න මේ පිළිකුල් හාවනාවට. එහෙම නැත්තම් මේ ගේරයේ තිබෙන කුණුප කොටස්. ඒයින් කිපයක් තමයි මේ සූත්‍රයෙන් කියවුනේ. මේ කුවුරුන් දන්තවා දෙතිස් කුණුප කොටසායය. දෙතිස් කුණුපවලින් සූත්‍ර ආදියේ සඳහන් වෙන්නේ තිස් එකයි. නමුත් මේ විෂය සූත්‍රයේ කියවෙනව හිස් මොලය ගැන. මතප්‍රේචිය. ඒකත් එකතු කළාම තිස් දෙකක් වෙනව. ඉතින් මේ පටිකකුල මතයිකාරය කියල හඳුන්වන පිළිකුල් හාවනාව පමණයි දන් කාලේ කායගතාසතිය නමින් හඳුන්වන්නේ නමුත් බුදුරජාණන් වහන්සේ කායගතා සති සූත්‍රයෙදි කය පිළිබඳ අනෙකුත් හාවනාත් මතකරල දුන්න්. ඒකට හේතුවත් අපි ඒව කෙටියෙන් කිවිවාත් බුදුරජාණන් වහන්සේ දක්වනව. හාවනා හයක්ම කායගතා සතිය යටතේ. මොනවද? ආනාපාන සතිය, ඉරයාපථ පබිඛය කියන ඉරයව් හාවනාව, කුඩා ඉරයව් කියන සම්පර්ජ්ජ හාවනාව, පිළිකුල් හාවනාව, ධාතු මතයිකාරය, අවසාන වගයෙන් සිව්ලික සොහොන පිළිබඳව. මේ කොටස් හයම බුදුරජාණන් වහන්සේ කායගතා සතියට ඇතුළු කරල තියෙනව. ඒකත් අපි තුවණීන් කළුපනා කරල බැලුවාත් - මේ ආනාපානසතිය - ඒකත් අපි දුනුවත් වෙන්නේ ඇතුම් අය ආත්මය හැටියට ගත්තු මේ ආශ්චාස ප්‍රශ්චාසය හින්දුන් එහෙම 'ප්‍රාණ' කියල ආත්මය හැටියටයි සලකන්නේ. ඉතින් මේ යෝගාවටර පින්වතා සන්ස්කුන්ව හිඳගත්තු ඉරයවිවදි තිත යොදනව, අනෙකුත් ලික්කොම වැඩි අතහැරල, නමුත් ගේරය තුළ මොකක්දේ ක්‍රියාකාරීන්වයක් යනව. ආශ්චාසයක් එනව, ප්‍රශ්චාසයක් එනව, ආශ්චාසය ඉවරවෙන්නේ ප්‍රශ්චාසයයෙන්, ප්‍රශ්චාසය ඉවරවෙන්නේ ආශ්චාසයයෙන්. ඉතින් ඒ තුළීන් අන්න දුනුවත් වෙනව. ආත්ම සංඝාව ඉවත් වෙලා. මෙක මේ කයට අයිති දෙයක්. ඒක තමයි ආශ්චාස ප්‍රශ්චාස 'කාය සංස්කාර' කියල කියන්නේ. දන් අපි කාය සංස්කාර කියල කියන්නේ දිවීම් පැනීම් ආදී එහෙම නැත්තම් තවත් නොයෙකුත් දන්දීම් ආදී කය පාවිච්ච කරන දේවල් වලට කාය සංස්කාර කියල කියනව. කුසල් හෝ අකුසල් වලට යන. නමුත් මෙතන බුදුරජාණන් වහන්සේ සියුම් අන්දමීන් දක්වල තියෙනව ආශ්චාස ප්‍රශ්චාසයත් කාය සංස්කාරයක් හැටියට, අර තැන්පත්ව ඉඳගත්තු

අවස්ථාවේ හිත යොදන කොට පේනව කයේ මූලික ක්‍රියාකාරීත්වය කය ජීවිත් කරන මූලික ක්‍රියාකාරීත්වය උපතේ ඉදෑල මරණය දක්වා අභින් එක්ක එන මූලික ක්‍රියාකාරීත්වය - ආග්‍රාහය ප්‍රශ්නවාසයයි. එතනදී කෙරෙන්නෙන් 'මගේ දෙයක් තෙවෙයි' ගනුදෙනුවක්. පිටත මේ වායුගෝලයන් එක්ක කරන ගනුදෙනුවක්. එතකොට මමත්වය එතනම නැති. පිටතින් එන වායුව මේ ආග්‍රාහය කරන්නේ. රේඛවට තමන් එක කිලිට් කරල ලෝකයට දෙනව. ඉතින් මෙන්න මේ ක්‍රියාවලිය වුනත් කෙනෙකුට කළකිරෙන්න ප්‍රමාණවන්.

එකයි බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ කය නිසාලව තිබෙන අවස්ථාවේ ක්‍රියාවලිය ඔන්න මේ ආනාපාන සතිය තුළින් ඉදිරිපත් කළා. රේඛට කයේ ගමන් බිමන් ආදි අවස්ථාවලදී අර මූල් හතර ඉරියු. ඊටත් වඩා ගැඹුරන් යනකොට කුඩා ඉරියුව් "සම්පර්ශ්ජය" අඩි ප්‍රකාශ කරල තියෙනව ඒවා. ඊටත් එහා යන කොට ඔන්න රේඛට මේ ගර්රයේ ඇතුළු කියන අර කුණුප කොට්ඨාස. ඊටත් එහා යන කොට ඔන්න ගැඹුරු පැත්තක් තියෙනව මේ ධාතු හතර. එතෙන්දීත් අර ඇතුළතන් පිටතන්. මෙතනත් පයිවි අතනත් පයිවි පිටපැත්තේ. මෙතනත් 'ආපො අතනත් ආපො, මෙතනත් තෙපො අතනත් තෙපො, මෙතනත් වායො අතනත් වායො, ඉතිං. ඔය පයිවි ආපො, තෙපො, වායො කියන ධාතු හතර බාහිර ලෝකයෙන් මේ ආහාර පාන ආදිය තුළින් අඩි ඇතුළට ගන්නව. ඒව පිටට දානව. ඉතින් එතනත් තියෙන්න ගනුදෙනුවක්. ධාතු මනසිකාරය. රේඛට අවසාන වශයෙන් අන්න සිවලිකේ. මේ යොහොන් හාවනාව - ගර්රයට යන කළදසාව. ඉතින් එකයි බුදුරජාණන් වහන්සේ භයම කායගතා සතිය හැරියට දක්වන්නේ. අන්න එක නිසා මේ පින්වතුන් රටේ ලෝකේ කොයි විදිහේ කතන්දර තිබුණන් අඩි මේ තිවත් බලාපොරොත්තු වෙනව නම්, සපයරන් මිදීමට බලාපොරොත්තු වෙනව නම් කය ගැන කළනොකිරී තිවන් දකින්න බැං. කය පමණක් නොවෙයි. මේ පින්වතුන් දන්නව රුප, වේදනා, සංඛා, සංංඝර, විද්‍යාඝාල කියන ඒ පහ ගැනම කළකිරීල හිත මූදාගැනීමෙනුයි සපයරන් මිදෙන්න පුරුවන් වෙන්නේ. මේ අද තව කොනෙකුත් දේවල් එකතුකරන්න තිබුනත් අඩි මේ පමණකින් මේ කාරණා මේ පින්වතුන්ට දැන් මතක් කරල තියෙනව. අර කිවිව විදියට හැකියාවක් තියනව නම් අමාරුවෙන් හරි - අඩි ඉතිං. කියන්නේ නැ පාලි හාඡාව ඉගෙනගන්න කියල. මේ ගාලාවල අර්ථය තේරුම් අරගෙන මේවා කියවනව නම් හොඳයි. මේවා පිළිබඳ සිත යෙදීමයි මෙතන වැදගත් වෙන්නේ. නැවත නැවත සිත යෙදීම තුළින් අර බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කළ මාර්ගලු පවා ලබාගන්න පුරුවන්.

අර කියපු කායගතා සති භාවනාවෙන් පර්යාප්තිය උපකාර කරගෙන ප්‍රතිපත්තියෙනුත්, ප්‍රතිපත්තිය උපකාර කරගෙන ප්‍රතිවේදියෙනුත් මේ යථාභ්‍ය කියන විනිවිද දැකීමයි, පුරුවන් හැටියට අර ගාරාවල අර්ථය තෝරුම් අරගෙන මේක කියනව නම් ඒ තරමට හොඳයි. කොහොම හර මේ වයෙහිත යොළයි මෙතන වැදගත් වෙන්න. නැවත නැවත හිත යොළ තුළින් බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කළ අර කියාපු මායි එල ආදිය පවාලාගන්න පුරුවන් මේ වටිනා කායගතා සති භාවනාවෙන්.

එතකාට මේ පින්වතුන් අර කිවිව පස්සාප්තිය උපකාර කරගෙන, ප්‍රතිපත්තිය, ප්‍රතිපත්තියේ අවසාන කෙළවර ප්‍රතිවේද කියල කියන විනිවිද දැකීමයි. ඒ විනිවිද දැකීම තමයි 'ඇජඩතා - බහිඇඩ' ඇතුළතන් පිටතන් එකයි කියල අන්න ඒ අවස්ථාවේද තමයි විදැකිනාව කුඩ ගැන්වෙන්න. ඉතින් අර හිසුව ගැන කියාපු කතාවෙනුත් පැපට පේනව. ඉතින් මෙන්න මේව ගැන හිත යොදාල නිරන්තරයෙන් මේ පින්වතුන් සීලය - සීලය කියන්නේ පදනමක් පමණයි. ගොඩනැගිල්ලකට පදනමක් පමණයි. ඒ සීලය මත පිහිටා භාවනා කරන්නේ නැත්ත්ම මේ බුදු ගාසනයෙන් වැඩිගන්න බැං. අද ද්වයෙන් මේ වටිනා ද්වයේ මේ පින්වත් පිරිස ඒ මිනිදු මහරහතන් වහන්සේගේ ඒ ශේෂු ගාසන දායාදයෙන් වැඩි ගැනීම් වශයෙන් මේ අවස්ථාවේ මේ වටිනා ශීලයක් සමාදන් වෙල මේ වැඩිදෙනෙක් ඒ වගේම මේ ධම් දේශනාවටත් සවන් දුන්න. එතකාට මේකන් උපකාර කරගෙන වැටිගෙන යන බුදු ගාසනය පස්සාති පැන්තන් පුරුවන් නම් ගොඩනාගෙන, ප්‍රතිපත්ති, ප්‍රතිවේද කියන පැන්තන් තමන්ගේ ඒවිතයේ මේ සංසාර ගැටුව්ව විසඳාගන්න උපසාහවත් වෙන හැටියට අපි අනුගාසනා කරනව. එතකාට මෙතෙක් මේ තමන් රක්ක සීලයෙන් කළ භාවනාවෙන් මේ ඇපු ධම් දේශනාවෙන් උපකාර අරගෙන හැකිතාක් ඉක්මණීන් ගාසන පහන නිවෙන්න කිලින් ජාති ජරා ව්‍යාධි මරණ සංසාර දුකෙන් අන්මිදුන උතුම් අමා මහ නිවන මායි එල අවබෝධය තුළින් ලබා ගැනීමට මේ පින්වතුන්ට ගක්කිය බලය ලැබේවා කියල ප්‍රාථිනා කරනව. ඒ වගේම අවිවියේ සිට අකනිවා දක්වා යම්තාක් සන්නව කෙනෙක් මෙවැනි ධම් දේශනාමය ධම් ගුවන්මය කුණුලයක් අනුමෝදන් වෙන්න කුමති නම් ඒ අනුමෝදන් වීම තුළින් ප්‍රාථිනිය බෝධියකින් උතුම් අමා මහ නිවනින් සැනසෙන්වා කියල ප්‍රාථිනා කරගෙන මේ ගාරා කියන්න.

"එතනාවතාව අමෙහඟි"

කතු හිමියන්ගේ සිංහල කාති

* 1.	උත්තරිකර පුදෙකලට - (මූල් මුද්‍රණය) දීමසක් [*] අංක 172/173 -	(1990)
	-මත-	(2001)
2.	පින් රුකොක මහිම	(1988)
3.	විද්‍යුත් උපදෙස්	(1997)
4.	නිවනේ නිවිම - පළමු වෙළුම	(1997)
5.	නිවනේ නිවිම - දෙවන වෙළුම	(1998)
6.	නිවනේ නිවිම - තෙවන වෙළුම	(1998)
7.	නිවනේ නිවිම - සිවුවන වෙළුම	(1998)
8.	නිවනේ නිවිම - පස්චින වෙළුම	(1999)
9.	නිවනේ නිවිම - සයුවන වෙළුම	(1999)
10.	නිවනේ නිවිම - සත්වන වෙළුම	(1999)
11.	නිවනේ නිවිම - අවවන වෙළුම	(2000)
12.	නිවනේ නිවිම - නවවන වෙළුම	(2001)
13.	නිවනේ නිවිම - දස්වන වෙළුම	(2002)
14.	නිවනේ නිවිම - එකාලාස්චිවන වෙළුම	(2004)
15.	නිවනේ නිවිම - පුස්තකාල මුද්‍රණය - ප්‍රථම හායය - (1-6 වෙළුම්)	(2000)
16.	නිවනේ නිවිම - පුස්තකාල මුද්‍රණය (1-11 වෙළුම්)	(2010)
17.	පහන් කැඳුව දම් දේශනා - 1- වෙළුම	(1999)
18.	පහන් කැඳුව දම් දේශනා - 2- වෙළුම	(2000)
19.	පහන් කැඳුව දම් දේශනා - 3- වෙළුම	(2001)
20.	පහන් කැඳුව දම් දේශනා - 4- වෙළුම	(2003)
21.	පහන් කැඳුව දම් දේශනා - 5- වෙළුම	(2005)
22.	පහන් කැඳුව දම් දේශනා - 6- වෙළුම	(2006)
23.	පහන් කැඳුව දම් දේශනා - 7- වෙළුම	(2009)
24.	පහන් කැඳුව දම් දේශනා - 8- වෙළුම	(2012)
25.	හිතක මහිම - 1	(1999)
26.	හිතක මහිම - 2	(2003)
27.	හිතක මහිම - 3	(2012)
28.	හිත තැනීම	(2000)
29.	පැවුනුම හා නැවුනුම	(2000)
30.	ඇති ඩැරි දැනුම	(2001)
31.	දැව් නෙතල් සැඳු අඩුර	(2001)
32.	කය අනුව ගිය සිංහය	(2001)
33.	මා-ඩිය උවවන	(2002)
34.	ප්‍රතිපත්ති පුරාව	(2003)
35.	වලන ව්‍යුහ	(2004)
36.	දිය පුදිය	(2005)
37.	අවිනිශ්චිතන	(2003)
38.	මුද සමය පුද්ගලයා හා සමාජය	(2009)
39.	මෙනසේ මායාව	(2010)
40.	හාවනා මාරිය	(2011)
41.	සසුන් පිළිවෙන	(2011)
42.	පිළිවෙන පිළිවෙනට	(2011)
43.	නිසර්ත මහිම	(2012)
44.	කළේ කතාව	(2012)
45.	මෙන් පින් ව්‍යුක්තිය	(2012)
46.	පටිවට සම්පතාද දම්ය - 1 වෙළුම	(2012)
47.	පටිවට සම්පතාද දම්ය - 2 වෙළුම	(2014)
48.	පටිවට සම්පතාද දම්ය - 3 වෙළුම	(2014)
49.	පටිවට සම්පතාද දම්ය - 4 වෙළුම	(2014)
50.	සක්මලන් නිවන	(2012)
51.	තපෝෂ දැනුමහිම	(2013)
52.	කම් ව්‍යුයෙන දම් ව්‍යුයෙ	(2013)

* බොධා ගුණ ප්‍රකාශන සම්බිජය, තැප. 61, මහනුවර.

කතු හිමියන්ගේ ඉංග්‍රීසි කාති

- * 1. Concept and Reality in Early Buddhist Thought (1971)
- do - D. G. M. B. Edition (2012)
- * 2. Samyutta Nikaya - An Anthology, Part II - Wheel No, 183/185 - (1972)
- do - D. G. M. B. Edition (2009)
- * 3. Ideal Solitude - Wheel No, 188 - (1973)
- * 4. The Magic of the Mind - (1974)
- do - D. G. M. B. Edition (2007)
- 5. Towards Calm and Insight - (1991)
- do - D. G. M. B. Edition (1998)
- 6. From Topsy - turvydom to Wisdom - Volume I - (2003)
- 7. From Topsy - turvydom to Wisdom - Volume II - (2012)
- 8. Seeing Through (1999)
- 9. Towards A Better World (2000)
- 10. Nibbana - The Mind Stilled - Volume I - (2003)
- 11. Nibbana - The Mind Stilled - Volume II - (2005)
- 12. Nibbana - The Mind Stilled - Volume III - (2005)
- 13. Nibbana - The Mind Stilled - Volume IV - (2006)
- 14. Nibbana - The Mind Stilled - Volume V - (2007)
- 15. Nibbana - The Mind Stilled - Volume VI - (2010)
- 16. Nibbana - The Mind Stilled - Volume VII - (2012)
- 17. Nibbana - The Mind Stilled - Library Edition - (2015)
- 18. Nibbana and The Fire Simile (2010)
- 19. 'A Majestic Tree of Merit' (2012)
- 20. The End of the World in Buddhist Perspective (2014)

* Buddhist Publication Society, P.O. Box, 61, Kandy
බොද්ධ ගුණෝ ප්‍රකාශන සම්බන්ධ, තු.පෙ. 61, මහනුවර

නැවත මූල්‍යාචාර්ය කරවීම පිළිබඳ විමසීම
අනුර රුපසිංහ මහතා
අංක: 27, කොළඹ වීදිය, මහනුවර.
දුරකථනය: 081-2232376